

საქართველოს გაერთიანებული სახელმწიფოს და სოფლის მეურნეობის მინისტრი

ბრძანება N 2-1005

30/10/2020

ქ. თბილისი

მარნეულის მუნიციპალიტეტში, საქართველოს საავტომობილო გზების დეპარტამენტის სადახლო-ბაგრატაშენის სასაზღვრო გამშვებ პუნქტთან, საქართველოსა და სომხეთის რესპუბლიკის სახელმწიფო საზღვართან, მდინარე დებედაზე ახალი სახიდე გადასასვლელის მშენებლობასა და ექსპლუატაციაზე გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების გაცემის შესახებ

გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების მიღების მიზნით, საქართველოს საავტომობილო გზების დეპარტამენტის მიერ საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროში წარმოდგენილია, მარნეულის მუნიციპალიტეტში, სადახლო-ბაგრატაშენის სასაზღვრო გამშვებ პუნქტთან, საქართველოსა და სომხეთის რესპუბლიკის სახელმწიფო საზღვართან, მდინარე დებედაზე ახალი სახიდე გადასასვლელის მშენებლობისა და ექსპლუატაციის გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიში და კანონით გათვალისწინებული თანდართული დოკუმენტაცია, რაზეც სამინისტრომ უზრუნველყო საექსპერტო კომისიის შექმნა და წარმოდგენილი დოკუმენტაციის სამინისტროს ოფიციალურ ვებგვერდზე და მარნეულის მუნიციპალიტეტის ადმინისტრაციული და წარმომადგენლობითი ორგანოს საინფორმაციო დაფაზე განთავსება.

2019 წლის 1 მაისს საქართველოს საავტომობილო გზების დეპარტამენტმა, სკოპინგის დასკვნის მიღების მიზნით, სამინისტროში წარმოადგინა მარნეულის მუნიციპალიტეტში, სადახლო-ბაგრატაშენის სასაზღვრო გამშვებ პუნქტთან, საქართველოსა და სომხეთის რესპუბლიკის სახელმწიფო საზღვართან, მდინარე დებედაზე ახალი სახიდე გადასასვლელის მშენებლობისა და ექსპლუატაციის პროექტის სკოპინგის ანგარიში, რაზეც სამინისტროს მიერ სკოპინგის პროცედურის შედეგად დადგინდა დაგეგმილი საქმიანობის გზშ-ის ანგარიშის მომზადებისათვის საჭირო კვლევების, მოსაპოვებელი და შესასწავლი ინფორმაციის ჩამონათვალი, ასევე გზშ-ის პროცესში დეტალურად შესასწავლი საკითხები (ბრძანება N 2-699; სკოპინგის დასკვნა N 58 17.06.2019).

გზშ-ის ანგარიშის თანახმად, საქართველოს საავტომობილო გზების დეპარტამენტის მიერ დაგეგმილია, სადახლო-ბაგრატაშენის სასაზღვრო გამშვებ პუნქტთან, საქართველოსა და სომხეთის რესპუბლიკის სახელმწიფო საზღვართან, მდინარე დებედაზე, არსებული სახიდე გადასასვლელის სამხრეთ-აღმოსავლეთით, ახალი სახიდე გადასასვლელის მშენებლობა და ექსპლუატაცია. საპროექტო ტერიტორია მდებარეობს ქ. თბილისიდან 60 კმ, ხოლო ქ. ერევნიდან 200 კმ მანძილის დაშორებით. საპროექტო ტერიტორიის მიახლოებითი კოორდინატებია X-486150, Y-4564180. საპროექტო ტერიტორიიდან უახლოესი დასახლებული პუნქტი მდებარეობს 850 მეტრის დაშორებით.

წარმოდგენილი დოკუმენტაციის თანახმად, საქართველო-სომხეთის დამაკავშირებელი არსებული ხიდის ბურჯები ზოგიერთ ადგილებში დაშლილი და მდინარისგან წარეცხილია, ხიდის ზედაპირი დაზარალებულია და ბურჯების არადაამაკმაყოფილებელი მდგომარეობის გამო, მისი სარეაბილიტაციო სამუშაოების ჩატარება მიზანშეწონილი არ არის. არსებული ხიდი ზემოდან კვეთს საქართველო-სომხეთის დამაკავშირებელ სარკინიგზო ხაზს, რაც ასევე ხიდის დაზიანების გათვალისწინებით, საფრთხეს წარმოადგენს სარკინიგზო ლიანდაგისთვის, შესაბამისად შეიძლება ითქვას რომ დაგეგმილი საქმიანობის განხორციელება მნიშვნელოვანია, როგორც ხიდზე გადაადგილებული ავტომობილების, ასევე სარკინიგზო მაგისტრალის უსაფრთხოებისთვის.

პროექტით გათვალისწინებული ხიდის საერთო სიგრძე იქნება 160 მ. ხიდი წარმოადგენს ორ ორზოლიან ცალმხრივი მიმართულებისთვის გათვალისწინებულ ხიდს, ხიდის თითოეული მიმართულების კონსტრუქცია შედგება: ოთხი შუალედური და ორი განაპირა ბურჯისაგან, რომელზეც დამონტაჟდება წინასწარმოჭიმული კოჭები (ხუთ-ხუთი მალის ნაშენი, თითოეული 32 მ სიგრძის). საპროექტო სახიდე გადასასვლელის საყრდენი კონსტრუქცია შედგება რკინაბეტონის ცალსვეტოვან ოვალური ბურჯის ტანისაგან, რომლის გაბარიტი იქნება 2 მეტრის დიამეტრის. სვეტის დაბოლოებები (რიგელები) ამცირებს მთლიანი სვეტის სიმაღლეს, ისევე, როგორც მისი კვეთის არე. მონოლითური ფილის სისქე შეადგენს 0.25 მეტრს. თითოეულ ხიდს ექნება ხუთი კოჭი, რომლებიც ერთმანეთისგან 2.35 მეტრით იქნებიან დაშორებული. ხიდების დაბოლოებებზე დამონტაჟდება რკინაბეტონის გადასასვლელი ფილები, რომელიც მიუერთდება საპროექტო გზის საფარს. დაგეგმილი საქმიანობა ითვალისწინებს სახიდე გადასასვლელის განათებას და ფეხით მოსიარულეთა გადასასვლელის მოწყობას.

პროექტის მიხედვით, სომხეთის მხარეს, ხიდი გადაკვეთს ადგილობრივ მნიშვნელობის გზას (M3 მარშრუტი), აღნიშნულ მონაკვეთზე გათვალისწინებულია გვირაბის ტიპის სისტემა, 8,6 მეტრი სიგრძის და 5 მეტრი სიმაღლის თავისუფალი სივრცით. საქართველოს მხარეს ხიდი კვეთს საქართველო-სომხეთის დამაკავშირებელ სარკინიგზო ხაზს, აღნიშნულ მონაკვეთზე ხიდის ვერტიკალური სიმაღლე რკინიგზისთვის უნდა იყოს მინიმუმ 6.4 მ, ჰორიზონტალური სიგანე - 3,1 მ (რკინიგზის შუა ღერძიდან).

წარმოდგენილ დოკუმენტში განხილულია არაქმედების, სახიდე გადასასვლელის განთავსების და კონსტრუქციული ალტერნატივები. არაქმედების ალტერნატივა გულისხმობს, რომ უნდა გაგრძელდეს არსებული ხიდის გამოყენება, რომელიც დაზიანებულია და სამომავლოდ ნაკადის ზრდის გათვალისწინებით, ვეღარ უზრუნველყოფს მგზავრების უსაფრთხოდ გადაადგილებას. ადგილმდებარეობის ალტერნატიულ ვარიანტში განხილულია ხიდის განთავსება არსებული ხიდის დასავლეთით. კონსტრუქციულ ალტერნატივაში განხილულია, შერჩეული ალტერნატიული ვარიანტის ადგილას, ექვსსვეტოვანი და შვიდსვეტოვანი ხიდი, რომლის დროსაც გვირაბის ბეტონის ყუთის ტიპის სისტემა ჩანაცვლებულია ხიდის ერთი ან ორი სვეტით სომხეთის მხარეს, ადგილობრივ მნიშვნელობის გზის გადაკვეთასთან (M3 მარშრუტზე). შერჩეული ალტერნატიული ვარიანტის ძირითადი გარემოსდაცვითი უპირატესობებია: მშენებლობის სიმარტივე და შემცირებული ხანგრძლივობა; შედარებით ნაკლები საყრდენი ბურჯების და მათი ხელსაყრელი განლაგების გამო მშენებლობის პროცესში და ასევე ექსპლუატაციის ეტაპზეც, ნაკლები ზემოქმედება მდ. დებედას

იქთიოფაუნაზე და მყარი ნატანის ბუნებრივ გადაადგილებაზე; შედარებით ნაკლები ზემოქმედება საპროექტო არეალის ხელუხლებელ უბნებზე და ხე-მცენარეულ საფარზე.

მშენებლობის მიმდინარეობის პერიოდში, სატრანსპორტო ნაკადის მოძრაობისთვის გამოყენებული იქნება არსებული სახიდე გადასასვლელი. ახალი ხიდის სამშენებლო სამუშაოების დასრულების შემდეგ ძველი ხიდი დარჩება, როგორც ალტერნატიული შემოვლითი გზა. სამშენებლო მოედანს გააჩნია ორი მისასვლელი გზა, ერთი საქართველოს ტერიტორიიდან, ხოლო მეორე სომხეთის რესპუბლიკის მხრიდან. სომხეთის მხრიდან მდინარეზე გათვალისწინებულია დროებითი გადასასვლელის მოწყობა, რომელიც მოწყობილი იქნება მეტალის მილებით და რომელიც გამოყენებული იქნება ბურჯების მოწყობის პროცესში.

სამშენებლო სამუშაოებზე დასაქმებული პერსონალის რაოდენობა იქნება დაახლოებით 30-70 ადამიანი, მათ შორის, როგორც საქართველოს, ასევე სომხეთის მაცხოვრებლები. სამუშაოს რეჟიმი იქნება ერთცვლიანი, ხოლო წელიწადში სამუშაო დღეების მაქსიმალური რაოდენობა - 250 დღე. პროექტით დაგეგმილი სამშენებლო სამუშაოების ხანგრძლივობაა 12 თვე.

მშენებლობისთვის საჭირო ასფალტბეტონის ნარევი შემოტანილი იქნება რეგიონში არსებული სხვადასხვა საწარმოებიდან მზა სახით.

პროექტი ითვალისწინებს სამშენებლო ბანაკების მოწყობას. სამშენებლო ბანაკი მოეწყობა როგორც საქართველოს, ასევე სომხეთის მხარეს. სომხეთის მხარეს სამშენებლო ბანაკი განთავსდება სომხეთის სახელმწიფო საკუთრებაში არსებულ ტერიტორიაზე. სამშენებლო ბანაკის შემადგენლობაში შევა: მობილური ოფისი, სამშენებლო მასალების დასაწყობების ადგილი, ლაბორატორია, ლითონების დასაწყობების ადგილი, საწვავის სამარაგო რეზერვუარი, რომლის შევსებას და მომსახურებას უზრუნველყოფს ლიცენზირებული კომპანია. საქართველოს სახელმწიფოს ტერიტორიაზე მოეწყობა ორი მცირე ზომის ბანაკი, ერთმანეთის მომიჯნავე ტერიტორიაზე, რომელიც ასევე წარმოადგენს სახელმწიფო საკუთრებას და იგი გამოყენებული იქნება მცირე ზომის მობილური ოფისის მოსაწყობად და სამშენებლო მასალების დროებით დასაწყობებისთვის. საპროექტო ტერიტორიის მიმდებარედ, სომხეთის ტერიტორიაზე განთავსებულია სასტუმროს ტიპის საცხოვრებელი, რომელიც გამოყენებული იქნება მუშათა საცხოვრებლად, შესაბამისად სამშენებლო ბანაკებში საცხოვრებელი კონტეინერების მოწყობა არ იგეგმება. სამშენებლო ბანაკი ორივე სახელმწიფოს ტერიტორიაზე მოხრეშილი ან/და მობეტონებულია და მათზე ნიადაგის ნაყოფიერი ფენა წარმოდგენილი არ არის. ასევე აღნიშნული ტერიტორიები თავისუფალია მცენარეული საფარისგან.

გზმ-ის ანგარიში მოიცავს საპროექტო ტერიტორიის გარემოს ფონური მდგომარეობის შეფასებას, რელიეფურ-მორფოლოგიურ, კლიმატურ, ჰიდროლოგიურ და საინჟინრო-გეოლოგიურ პირობებს, ასევე ინფორმაციას საპროექტო არეალში არსებული ბიოლოგიური გარემოს შესახებ.

გზმ-ის ანგარიშის თანახმად, საპროექტო ტერიტორიაზე ჩატარდა საინჟინრო-გეოლოგიური კვლევა, რომლის მიხედვით, სამშენებლო უბანზე გამოიყო ოთხი საინჟინრო-გეოლოგიური ელემენტი (სგე): სგე-1 ვულკანური ქანებით, სგე-2 მდინარის კალაპოტის უხეში მარცვლოვანი ალუვიური ნალექები, სგე-3 ტბიური ნალექები (სომხეთის მხარე), სგე-4 ალუვიურ-პროლუვიური ნალექები (საქართველოს მხარე). ჭაბურღილების გეოტექნიკური მდგომარეობის მიხედვით შრის სიმძლავრის

კოეფიციენტი ძირითადად მაგარი ან ძალიან მაგარია. წარმოდგენილი ინფორმაციის თანახმად, საავტომობილო ხიდის სამშენებლო უბნის ფარგლებში ჩატარებული საველე და ლაბორატორიული კვლევების მიხედვით ფერდობების სწორი პროექტირება-მშენებლობის და ნარჩენების (ძირითადად გამონამუშევარი გრუნტის) სწორი მართვის შემთხვევაში საშიში გეოდინამიკური პროცესების გააქტიურება არ არის მოსალოდნელი. ტერიტორიის სეისმურობა შეადგენს 9 ბალს.

გზმ-ის ანგარიშში წარმოდგენილია ინფორმაცია მდ. დებედას ჰიდროლოგიური კვლევების შესახებ, რომლის მიხედვით მდინარის 100 წლიანი მაქსიმალური ხარჯი შეადგენს 642 მ³/წმ-ს. კალაპოტის ზოგადი გარეცხვის მაქსიმალური სიღრმე ტოლია 7.75 მ. მდინარე დებედას წყლის მაქსიმალური ხარჯების საანგარიშო სიდიდეების დასადგენად საპროექტო კვთში, გამოყენებულია ანალოგის მეთოდი. ანალოგად აღებულია ჰიდროლოგიური სადგურის - აირუმის მრავალწლიური დაკვირვების მონაცემები.

საპროექტო ხიდის ორი შუალედური ბურჯი მდებარეობს მდინარის კალაპოტში, მათი მშენებლობისათვის მოხდება მდინარის დინების დროებითი გადაადგილება და კალაპოტის დროებითი შეცვლა. აღნიშნული სამუშაოების დაწყება გათვალისწინებულია მდინარე დებედას წყლის მინიმალური ჩამონადენის პერიოდში.

სამშენებლო სამუშაოების მასშტაბისა და სპეციფიკის გათვალისწინებით, დაგეგმილია 150-200 მ³ მოცულობის ნიადაგის ნაყოფიერი ფენის მოხსნა, რომელიც დასაწყობდება სამშენებლო მოედნის ცალკე გამოყოფილ ფართობზე, რომელიც დაცული იქნება გარე ფაქტორების ზემოქმედებისგან. სამუშაოები ითვალისწინებს ასევე გრუნტის ამოღებას. წარმოდგენილი ინფორმაციის თანახმად, ამოღებული გრუნტი დასაწყობდება სამშენებლო მოედანზე და შემდგომ გამოყენებული იქნება უკუყრილებისთვის.

სამშენებლო სამუშაოების მიმდინარეობისას ზედაპირულ და გრუნტის/მიწისქვეშა წყლებზე, ასევე ნიადაგისა და გრუნტის ხარისხზე შესაძლოა ზემოქმედება მოახდინოს ნარჩენების არასწორმა მართვამ და სამშენებლო ტექნიკიდან/სატრანსპორტო საშუალებებიდან საწვავის და საპოხი მასალების შემთხვევითმა დაღვრამ. ყოველივე ზემოაღნიშნულთან დაკავშირებით, გზმ-ის ანგარიშში მოიცავს შესაბამის შემარბილებელ ღონისძიებებს და გარემოსდაცვითი მონიტორინგის გეგმას.

გზმ-ის ანგარიშში წარმოდგენილია სამშენებლო სამუშაოების მიმდინარეობის პერიოდში წარმოქმნილი ნარჩენების სახეები, მათი სავარაუდო რაოდენობები და შესაბამისი მართვის ღონისძიებები. მშენებლობის ეტაპზე მოსალოდნელია სახიფათო და არასახიფათო ნარჩენების წარმოქმნა, რომელიც შეგროვდება შესაბამისი მარკირების მქონე დახურულ კონტეინერებში. არასახიფათო ნარჩენების გატანა მოხდება მუნიციპალურ ნაგავსაყრელზე, ხოლო სახიფათო ნარჩენები გადაეცემა შესაბამისი ნებართვის მქონე ორგანიზაციას.

სამშენებლო სამუშაოების პროცესში მომსახურე პერსონალისთვის სასმელად დაგეგმილია ბუტილირებული წყლის გამოყენება. სამშენებლო ბანაკზე სავარაუდოდ მოეწყობა ტექნიკური წყლის სამარაგო რეზერვუარი, რომელიც პერიოდულად შეივსება ავტოცისტერნის გამოყენებით. საჭიროების შემთხვევაში, ტექნიკური წყლის აღება მოხდება მდ. დებედადან, ტუმბოს საშუალებით. სასმელ-სამეურნეო დანიშნულების წყლის ხარჯი დაახლოებით იქნება 437 500 ლ/წელ. სამეურნეო ფეკალური წყლების შესაგროვებლად მოეწყობა სასენიზაციო ორმო, რომელიც პერიოდულად დაიცლება სპეციალური მანქანების საშუალებით.

2019 წლის აგვისტო-სექტემბრის თვეში მთავრობის ადრიცხვის დროს საპროექტო ტერიტორიაზე აღრიცხვა 8 სანტიმეტრი და მეტი დიამეტრის ყველა მერქიანი სახეობა, მათი რაოდენობა შეადგენს 71 ერთეულს. პროექტის განსახორციელებლად საჭირო გახდება საპროექტო ტერიტორიაზე არსებული მცენარეულობის მოჭრა. ასევე აღრიცხულ იქნა 8 სმ-ზე ნაკლები დიამეტრის მქონე ყველა ბუჩქი და აღმონაცენი. ჩატარებული აღრიცხვის შედეგად, საპროექტო ტერიტორიაზე წითელი ნუსხით დაცული სახეობები არ გამოვლენილა.

გზმ-ის ანგარიში მოიცავს საპროექტო ტერიტორიაზე არსებული ბიოლოგიური გარემოს შეფასებას, სამშენებლო სამუშაოების ჩატარებით გამოწვეული ზემოქმედების ანალიზს და შესაბამის შემარბილებელ ღონისძიებებს. საპროექტო ტერიტორიაზე ჩატარდა საველე, კამერალური და ლაბორატორიული კვლევები, რომლის საფუძველზეც მოხდა ცხოველთა სახეობების იდენტიფიკაცია, აგრეთვე კვლევები განხორციელდა მდ. დებედაში გავრცელებულ იქთიოფაუნაზე. გზმ-ის ანგარიშში წარმოდგენილია ინფორმაცია მდ. დებედაში გავრცელებული თევზის სახეობების შესახებ, აგრეთვე წარმოდგენილია ინფორმაცია საველე კვლევებიდან მიღებული შედეგების შესახებ. საველე კვლევის შედეგად საქართველოს წითელ ნუსხაში შეტანილი ცხოველთა სახეობები არ დაფიქსირებულა.

გზმ-ის ანგარიშში მოცემული ინფორმაციით, საპროექტო ხიდის გარკვეული მონაკვეთები და ბურჯები კვეთს საქართველოს რკინიგზის საკუთრებაში არსებულ ტერიტორიებს. აქედან გამომდინარე ამ ეტაპზე მიმდინარეობს მოლაპარაკებები საქართველოს რკინიგზასთან აღნიშნული მიწების გამოსყიდვის მიზნით, რომლის გამოსყიდვის შესახებ გადაწყვეტილება მიღებულია როგორც საქართველოს რკინიგზის, ასევე კონტრაქტორი კომპანიის მხრიდან. დარჩენილია შესყიდვის პროცედურა, რომელიც მიმდინარეობს პროცესშია. სამშენებლო ტერიტორიაზე მდებარეობს სილქნეტის და კავკასუს ონლაინის მიწისქვეშა კომუნიკაციები, რომელთა გადატანის საკითხი შეთანხმებულია.

საპროექტო ტერიტორიის სიახლოვეს, როგორც საქართველოს და სომხეთის ეროვნული კანონმდებლობებით, ასევე საერთაშორისო კონვენციებით დაცული ტერიტორიები წარმოდგენილი არ არის. წარმოდგენილი ინფორმაციის თანახმად, საპროექტო დერეფანში და მის უშუალო სიახლოვეს ხილული ისტორიულ-კულტურული ძეგლების არსებობა არ ფიქსირდება.

გზმ-ის ანგარიშში წარმოდგენილია საქმიანობის შედეგად შესაძლო ავარიული სიტუაციების აღბათობის განსაზღვრა და მათი მოსალოდნელი შედეგების ანალიზი, ასევე ავარიულ სიტუაციებზე რეაგირების გეგმა და ხანძარსაწინააღმდეგო ღონისძიებები. გზმ-ის ანგარიშში წარმოდგენილია, გარემოსდაცვითი მონიტორინგის გეგმა და შემარბილებელი ღონისძიებები.

გზმ-ის ანგარიშში წარმოდგენილია სამშენებლო სამუშაოების ჩატარების პროცესში ატმოსფერულ ჰაერში გაფრქვეული მავნე ნივთიერებები და მათი კონცენტრაციები, სამშენებლო სამუშაოების მიმდინარეობისას მავნე ნივთიერებების გაფრქვევისა და ხმაურის წარმომქმნელ მთავარ წყაროებს წარმოადგენს სამშენებლო მანქანა/დანადგარები (მასალების დატვირთვა გადმოტვირთვა, მიწის სამუშაოების წარმოება და სხვა). იქიდან გამომდინარე, რომ სამშენებლო სამუშაოები წარიმართება შეზღუდული დროის მანძილზე, დამაბინძურებელი ნივთიერებების გავრცელებით უარყოფითი ზემოქმედება მაღალი არ იქნება.

გზმ-ის ანგარიშის თანახმად, ხმაურის ზემოქმედების განსაზღვრისთვის საანგარიშო წერტილად შერჩეული იქნა სამშენებლო მოედანი, გაანგარიშება შესრულებულია 50 მ დაშორების გათვალისწინებით. გაანგარიშება ჩატარებულია ყველა მანქანა/დანადგარის მუშაობის შემთხვევისთვის (ანუ ყველაზე უარესი სცენარი). გაანგარიშების შედეგების მიხედვით, სამშენებლო მოედნის ხმაურის გავრცელების დონეები აღემატება დადგენილ ნორმირებულ სიდიდეს. აღსანიშნავია, რომ გაანგარიშებები ჩატარებულია ყველა წყაროს ერთდროული მუშაობის შემთხვევისათვის, რაც პრაქტიკულად გამორიცხულია და ხმაურის გავრცელების ფაქტობრივი დონეები ბევრად უფრო ნაკლები იქნება, ვიდრე გაანგარიშებული სიდიდეები. გამომდინარე იქიდან რომ უახლოესი დასახლებული პუნქტი მდებარეობს 850 მეტრის მოშორებით, მშენებლობის ეტაპზე აკუსტიკური ფონის შეცვლასთან დაკავშირებული მოსახლეობაზე ნეგატიური ზემოქმედება შეიძლება ჩაითვალოს როგორც დაბალი ხარისხის ზემოქმედება.

სამშენებლო სამუშაოების განხორციელების გრაფიკი და მძიმე ტექნიკის გადაადგილება წინასწარ იქნება შეთანხმებული, როგორც საპატრულო პოლიციასთან ასევე სასაზღვრო პოლიციის დეპარტამენტთან. აღსანიშნავია ის გარემოება, რომ სასაზღვრო პოლიციის შენობა და მიმდებარე ტერიტორია წარმოადგენს მკაცრი დაცვის ზონას. შესაბამისად, სამშენებლო მოედანზე გადაადგილება ნებადართული იქნება სასაზღვრო პოლიციის მიერ მათი მხრიდან გაცემული შესაბამისი სერტიფიკატით.

აღნიშნულ პროექტთან დაკავშირებით, 2020 წლის 11 სექტემბერს, მარნეულის მუნიციპალიტეტში, სადახლოს თემის კულტურის სახლის ადმინისტრაციული შენობის ეზოში (ღია სივრცეში) გაიმართა აღნიშნული პროექტის გზმ-ის ანგარიშის საჯარო განხილვა, რომელსაც ესწრებოდნენ საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს, საავტომობილო გზების დეპარტამენტის, მარნეულის მუნიციპალიტეტის წარმომადგენლები და ადგილობრივი მოსახლეობა. განხილვაზე დამსწრე საზოგადოების მხრიდან აღნიშნულ პროექტთან დაკავშირებით შენიშვნები არ გამოთქმულა. ადმინისტრაციული წარმოების ეტაპზე აღნიშნულ პროექტთან დაკავშირებით სამინისტროში საზოგადოების მხრიდან წერილობითი შენიშვნები არ წარმოდგენილა.

აღნიშნული გზმ-ის ანგარიში განიხილეს შესაბამისმა ექსპერტებმა და სპეციალისტებმა გარემოსდაცვითი შეფასების სხვადასხვა მიმართულებით, რომელთა დასკვნების შეჯერებისა და წარმოდგენილი დოკუმენტაციის შეფასების, ასევე გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის მე-12 მუხლის და პირველი დანართის მე-13 პუნქტის საფუძველზე,

ვ ბ რ ძ ა ნ ე ბ:

1. გაიცეს გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილება მარნეულის მუნიციპალიტეტში, საქართველოს საავტომობილო გზების დეპარტამენტის სადახლო-ბაგრატაშენის სასაზღვრო გამშვებ პუნქტთან, საქართველოსა და სომხეთის რესპუბლიკის სახელმწიფო საზღვართან, მდინარე დებედაზე ახალი სახიდე გადასასვლელის მშენებლობასა და ექსპლუატაციაზე;
2. ბრძანების პირველი პუნქტით გათვალისწინებული გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილება გაიცემა განუსაზღვრელი ვადით;
3. საქართველოს საავტომობილო გზების დეპარტამენტმა საქმიანობის განხორციელება უზრუნველყოს წარმოდგენილი გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშის, ტექნოლოგიური სქემის, გარემოზე მოსალოდნელი

ზემოქმედების შემარბილებელი ღონისძიებების, ბიომრავალფეროვნებაზე ზემოქმედების შერბილებისა და საკომპენსაციო ღონისძიებების, ასევე გარემოსდაცვითი მონიტორინგის და ავარიულ სიტუაციებზე რეაგირების გეგმის, დასკვნებისა და რეკომენდაციების შესაბამისად;

4. საქართველოს საავტომობილო გზების დეპარტამენტმა მშენებლობის დაწყებამდე უზრუნველყოს მდინარე დებედას გადაადების/კალაპოტის ცვლილების შესახებ დეტალური ინფორმაციის განსახილველად წარმოდგენა სამინისტროში, სადაც ასევე ასახული იქნება იქთიოფაუნასა და წყალზე დამოკიდებულ ცხოველებზე მოსალოდნელი ზიანი, ასევე საჭიროების შემთხვევაში შესაბამისი შემარბილებელი ან/და საკომპენსაციო ღონისძიებები;
5. საქართველოს საავტომობილო გზების დეპარტამენტმა მშენებლობის ეტაპზე უზრუნველყოს სამშენებლო დერეფანში ცხოველთა არსებობისა და მათზე მოსალოდნელ ზემოქმედებაზე დაკვირვება, საჭიროების შემთხვევაში შესაბამისი შემარბილებელი ან/და საკომპენსაციო ღონისძიებების დაგეგმვა/განხორციელების მიზნით და შედეგების 3 თვეში ერთხელ სამინისტროში განსახილველად წარმოდგენა;
6. საქართველოს საავტომობილო გზების დეპარტამენტმა მშენებლობის დაწყებამდე უზრუნველყოს გადამუშავებული ბიომრავალფეროვნების მონიტორინგის გეგმის სამინისტროში წარმოდგენა, სადაც დეტალურად იქნება ასახული ბიომრავალფეროვნების სხვადასხვა კომპონენტებზე დაკვირვების საკითხი მონიტორინგის ჩატარების ტერიტორიის მითითებით და სამინისტროსთან ანგარიშგების ვალდებულებით;
7. საქართველოს საავტომობილო გზების დეპარტამენტმა უზრუნველყოს სამშენებლო სამუშაოებში გამოყენებული ტექნიკის გამართულობაზე და გარემოს კომპონენტებზე ზემოქმედების მუდმივი მონიტორინგი;
8. საქართველოს საავტომობილო გზების დეპარტამენტმა მშენებლობის დაწყებამდე დამატებით უზრუნველყოს ტერმინოლოგიურად და შინაარსობრივად გამართული, ქვეყანაში მოქმედი გეოტექნიკური სტანდარტების შესაბამისად შესრულებული გეოლოგიური კვლევის ანგარიშის (კერძოდ გრუნტისა და საძირკვლის კვლევის ანგარიშის, ლაბორატორიული კვლევის შედეგების) სამინისტროში წარმოდგენა;
9. საქართველოს საავტომობილო გზების დეპარტამენტმა ნარჩენების მართვა უზრუნველყოს „ნარჩენების მართვის კოდექსისა“ და მისგან გამომდინარე კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტებით დადგენილი მოთხოვნებისა და ვალდებულებების შესაბამისად;
10. საქართველოს საავტომობილო გზების დეპარტამენტმა სამშენებლო სამუშაოების განხორციელება უზრუნველყოს „ნიადაგის ნაყოფიერი ფენის მოხსნის, შენახვის, გამოყენების და რეკულტივაციის შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2013 წლის 31 დეკემბრის №424 დადგენილებით დამტკიცებული ტექნიკური რეგლამენტით გათვალისწინებული მოთხოვნების შესაბამისად;
11. საქართველოს საავტომობილო გზების დეპარტამენტმა საპროექტო ტერიტორიაზე ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურების სტაციონარული ობიექტების არსებობის, ასევე მდინარე დებედადან წყალაღების ან/და წყალჩაშვების შემთხვევაში უზრუნველყოს კანონით დადგენილი მოთხოვნების დაცვა;

12. საქართველოს საავტომობილო გზების დეპარტამენტმა სამუშაოების დაწყების, დასრულებისა და ექსპლუატაციაში გაშვების შესახებ დაუყოვნებლივ აცნობოს საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს;
13. გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების სხვა პირზე გადაცემის შემთხვევაში გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების გადაცემა განახორციელოს „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსით“ დადგენილი წესით;
14. ბრძანება დაუყოვნებლივ გაეგზავნოს საქართველოს საავტომობილო გზების დეპარტამენტს;
15. ბრძანება ძალაში შევიდეს საქართველოს საავტომობილო გზების დეპარტამენტის მიერ ამ ბრძანების გაცნობისთანავე;
16. გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების გაცემიდან 5 დღის ვადაში აღნიშნული გადაწყვეტილება განთავსდეს სამინისტროს ოფიციალურ ვებგვერდზე და მარნეულის მუნიციპალიტეტის აღმასრულებელი ან/და წარმომადგენლობითი ორგანოს საინფორმაციო დაფაზე;
17. ეს ბრძანება შეიძლება გასაჩივრდეს თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიაში (თბილისი, დ. აღმაშენებლის ხეივანი, მე-12 კმ. N6) მხარის მიერ მისი ოფიციალური წესით გაცნობის დღიდან ერთი თვის ვადაში.

ლევან დავითაშვილი

მინისტრი